

Spel van open en gesloten

Met een sneltrein aan de achterdeur en een hoogspanningsmast in de voortuin wordt het een hele klus om een aantrekkelijke en leefbare woning neer te poten. Architect Jurgen Baetens slaagde met brio. Zijn huis in Aarschot springt niet alleen in het oog door een strakke, hedendaagse vormgeving en een warm comfort, het heeft een spectaculair laag energieverbruik (E-peil van 37) als kers op de taart.

Jo Tondeleir

Jurgen woont met zijn vriendin Lieselot op amper driehonderd meter van zijn ouderlijke huis. Toch kwam hij veeleer toevallig op het spoor van deze bouwplek, nadat een andere deal was afgesprongen. «Deze grond stond al twintig jaar te koop. Ik was al honderd keer langs het bordje met de aankondiging gepasseerd, maar al die tijd dacht ik dat een bouwgrond van 25 are financieel niet haalbaar zou zijn», vertelt Jurgen. Op aanraden van de notaris zocht hij contact met de eigenaar. Met succes. Voor amper 53.000 euro veranderde de bouwplek van vijftig meter bij vijftig van eigenaar. Jurgen: «De spoorlijn en de mast werden dé grote uitdaging. Voordeel was dat ik om het even waar op dit perceel mocht bouwen. Dat bood een enorme vrijheid. De sinds de jaren zestig geldende bouwvoorschriften kon ik gelukkig laten wijzigen door vol in te zetten op een energievriendelijk bouwproject».

Stenen stapelen

Het basisidee van de woning is heel duidelijk: ze is compact in oppervlakte, maar compenseert dit door op elke binnenruimte een stuk tuin te enten. «Tuinarchitect Hans Tuerlinckx werd van bij de eerste pennentrek betrokken bij het ontwerp. Zijn meest opmerkelijke creatie hier is zonder enige twijfel de dry-stone wall die het publieke deel scheidt van de privévertrekken», aldus Jurgen. Deze imposante, bijna middeleeuwse ogende muur van brute, handgestapelde Belgische leistenen is een huzarenstukje op zich. Honderd ton stenen uit een groeve in Bertrix werden door Hans, Jurgen en diens broer gedurende veertig werkdagen bijeengepuzzeld. Nagenoeg elke steen werd met de waterpas gelegd tot een uniek stuk muur van 80 centimeter breed en 1,60 meter hoog.

Kastenwand

«Zestien ton stenen tuinmuur staan binnen tussen bureau en living», becijfert Jurgen. «De steenpartij loopt door in de tuin en zuigt elke blik onvermijdelijk naar buiten. Dit element vormt een onderdeel van het lijnenspel in deze constructie». Een lange ladenkast in afrosia vormt een andere lijn. Jurgen ontwierp ze, net als alle andere meubilair, zelf. Achter dit immense dressoir leidt een aflopend vlak naar de kelder, waar Lieselot haar fotostudio heeft. De open 'loftruimte' wordt verder opgedeeld door een twaalf meter lange kastenwand die leefruimte en natte ruimte visueel scheidt. «Achter de wand schuilen

Met uitzondering van het bankstel en de stoelen werden alle meubels in het huis door Jurgen getekend.

Achter het superlange dressoir in afrosia brengt een aflopend vlak je naar de kelder, met de fotostudio van Lieselot.

Architect Jurgen Baetens:

«Alle betonnen wanden en de betonnen grondplaat zijn volledig ingepakt met tien centimeter dikke isolatie»

de keuken, de badkamer, berging en toilet. Deze natte ruimtes worden ook benadrukt door de materiaalkeuze: parket in alle leefruimtes en antracietkleurige, Indische

kalksteen in de vertrekken achter de kastenwand». Alle gyprowanden in de woning kunnen er op elk moment terug uit. De vide ter hoogte van de keuken kan als trap-

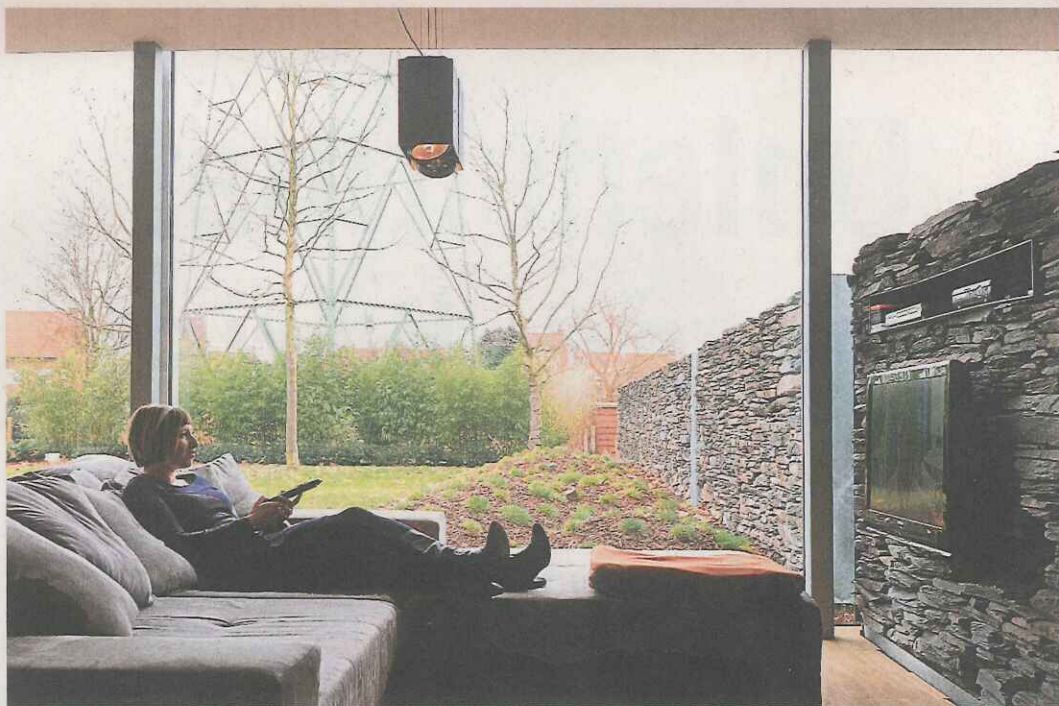
hal gebruikt worden naar een eventueel te bouwen bovenverdieping.

Volgende generatie

Jurgen kreeg amper twee maanden college van 'superarchitect' b0b Van Reeth, maar heeft enkele krachtlijnen onthouden: «Ik ben van oordeel dat we bij het bouwen de plicht hebben te denken aan de eventuele noden van volgende generaties bewoners. Daarom spreek ik van een 'intelligente ruïne', een term die ik graag ontvreemd aan de zienswijze van Van Reeth», lacht Jurgen. Hij woont als onder

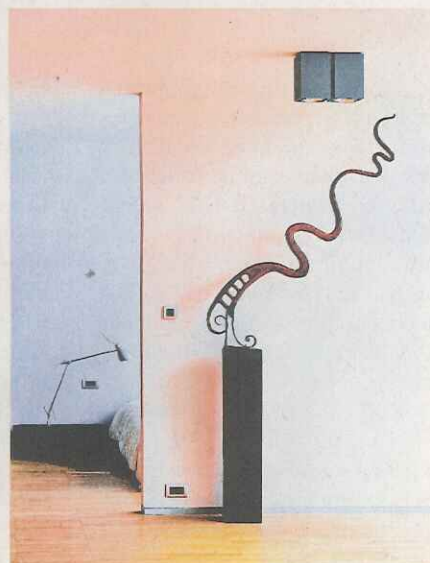
Het publieke gedeelte met Jurgens bureau is door een imposante leistenen muur gescheiden van de privéwoonvertrekken.

Elke binnenruimte lijkt buiten door te lopen, waardoor de woning veel groter lijkt dan ze werkelijk is.

Strak en hedendaags hoeft niet koel en onpersoonlijk te zijn. Materiaalkeuze is van groot belang.

De verlichtingselementen zijn eenvormig in heel de woning.

De slaapkamer met eigen terras kijkt uit op een waterpartij.

De noordgevel is ingegraven en vormt samen met het groendak een met gras begroeide wal. Die vormt een buffer tegen koude en tegen het geluid van de trein.

De glazen wanden, die niet geopend kunnen worden, werden 'koud' geplaatst. Zij kleven tegen de dakrand. Foto's Michel Wiegandt

één groot afdak van vierentwintig meter bij zeven. De noord- en oostzijde zijn gesloten, de zuid- en westkant zijn compleet open dankzij de immense glaspartijen die grotendeels vastgekleefd zijn aan de dakrand.

E-peil van amper 37

«Dat dak op zich is trouwens ook vrij opmerkelijk,» vervolgt Jurgen. «Op de versterkte betonnen gewelven ligt een grondlaag van zowat vijftig centimeter dik met daarop traag groeiend gras. De grond helt als een immense groene berm af richting spoorlijn. Dat biedt niet

alleen een gigantische isolatie aan de noordkant, het verzekert ook dat de voorbijrazende treinen op geen enkel moment storen», aldus Jurgen. Naast het sterk isolerende dak zijn ook tal van andere ingrepen verantwoordelijk voor een aantrekkelijk E-peil van amper 37. Weet dat sinds 1 januari 2010 in Vlaanderen E80 verplicht is. Jurgen legt uit hoe hij hierbij kwam: «Alle betonnen wanden en de betonnen grondplaat zijn volledig ingepakt met tien centimeter dikke isolatie. Eenvoudig gesteld kan je zeggen dat alle massa die warmte opslaat aan de binnenzijde

zit. De isolatie zit buiten. Zelfs als de zon maar even schijnt, warmen de betonnen wanden op. Komt daarbij dat de constructie deels zit ingegraven».

Warmtepomp

Naast het gebruik van sterk isolerende glaswanden voerde Jurgen bijkomende, technische knepen door die het energieverbruik drastisch laten dalen: «De verwarming wordt verzorgd door een systeem met warmtepomp die water laat circuleren door twee geboorde putten van honderd meter diep. Die brengen water binnen met een

temperatuur die schommelt tussen 7 en 14° Celsius. Langs een warmtewisselaar wordt daarmee gas opgewarmd dat via een compressor 70 tot 80° C warm wordt. Die warmte gaat naar een vloer- en wandverwarming. De zonnepanelen op het dak leveren mij meer energie op dan ik verbruik, en dit ondanks het feit dat ik van juni tot september ook mijn buitenbad verwarm». Toch heeft dit aantrekkelijke huis ook een nadeel, aldus Jurgen: «Het geeft ons te veel een vakantiegevoel in de zomer, waardoor ons ritme vertraagt en het werk dreigt stil te vallen...»

ENERGIEZUINIG DANKZIJ:

- DIKKE ISOLATIE
- ISOLERENDE GLASWANDEN
- WONING DEELS INGEGRAVEN
- WARMTEPOMP

BUDGETVRIENDELIJK DANKZIJ:

- PREFAB BOUWWIJZE
- KLEINE OPPERVLAKE
- INGEGRAVEN GEVELS
- EENVOUDIGE VORMGEVING